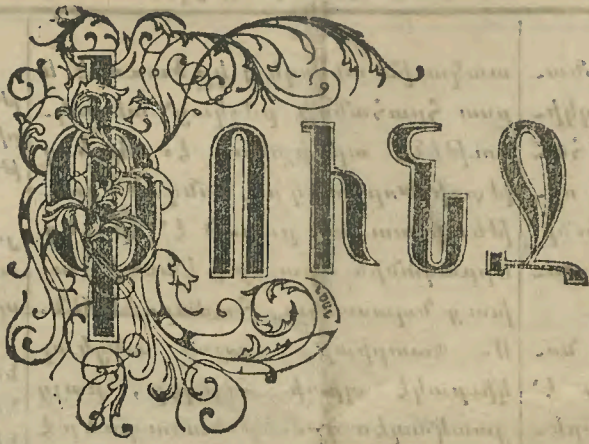

Փոստը չափաւ օրերը զը ճրատարակուի. — Տա-
րեկան բաժանորդագրիցէ երկու և կէս արծաթ
կանխիկ վճարելի, քի մայրաքաղաքիս և իւր արտաք-
ստանաց և քի գաւառացի համար — վեց և երեք
ամսոց համար ալ բաժանորդ կընդունուի. — Հետը 40
փարայ է, և կը գտնուի մասնաւորապէս Պանդե-Գա-
րու ջրափառու և գրափառու Ստեփան աղայի խանու-
րը. — Ծանուցման տողը 3 դրոյ է մէկ անգամի հա-
մար. Աւելի աճան կըլլայ աւելի անգամներու համար.

Հ. Ս. Ս. Ս.
Ա. Տ. Տ. Տ. Տ. Տ. Ս. Այսպէս
Կ. Պ. Ս. Ս.
Պաշտօն - բազմա Նախիյի իման վերի յարկ թիւ 16

درعيلهده بالى بازارنده نافه خاندنه اوست قانده
۱۶ نومبرى اولاده (پوچ) غزنهسى صاحب امتيازى
H. S. ALADJADJIAN
Directeur du journal Armenien
POUNTCH
18 Naffé-Han, Belouk-Pazar 16
CONSTANTINOPLE

ԹԻՒ 2652

ՀԱՐԱՐ

1863-1866-1899 ՅՈՒՆԻՍ 31

ԽՈՐԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ

ԳՆՆՈՒԹԵԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ

Երկու նամակ հրատարակեցինք
նախորդ թերթով: Երկուքն ալ
վերջաբանին մէջ քննութեան խնդ-
րերն երկուքն ալ — Մին՝ Խարբեր-
դէ Հիւսէյնի դիւզէ Թօփրափուլ-
եան էֆէնտի, որ զիւրին թաղա-
կան Խորհրդոյ արգելադրութեամբ պաշ-
տօնավարութեան պաշտօնաւոր կը
կանգնել: Կաշտօնական քննու-
թեանը ու գրութեանը յիշատա-
կութեամբ, — քննութեան խնդրած
է հակառակ հրատարակութեամբը
յիշեալ Խորհրդոյ չարաչար դա-
տաւիտող ու չարաչար անուա-
նարկող անձին դէմ, և մինչեւ
իսկ 15 ոսկի դիւզին անուսկին
վճարել յանձն կ'առնու, եթէ
պաշտօնական քննութեամբ չհա-
տատուին իւր ըսածներն, ապա
թէ ոչ կըլտէ, ի հակառակ պա-
րագայի՝ զրպարտողն հատուցա-
նել հարկադրուի: — Իսկ միւսն՝
Սըլվանէ՝ Յարութեան աւագ սար-
կաւաղ կամարական՝ թախան-
ձանօք անաչառ քննութեան խնդ-
րած է իւր վրայ բարոյապէս ըս-
պանել հրատարակութեան մ'ընող
հրատարակողին դէմ, և յանձն
կ'առնու ամէն խիստ պատիժ և
թէ չլինայ պարզերես գուրս եւ-
նել քննութեան բոլին:

Առանց բուն խնդրոց մէջ մըտ-
նելու, և առանց վանել մ'իսկ ար-
տասանելու թեր կամ դէմ, կ'ա-
ռաջարկեմք Ամեն Ս. Պատրիարք
Հօր, որ շնորհ ընէ անաչառ քնն-
ութեան հրամայել ինչո՞ւ կարեւ-
որութեան չընդհուլ քննութեան
խնդրոց, և ի լոյս հասնուի արդա-
րութեան: Ինչո՞ւ յանցաւորն կամ
զրպարտիչն յայտնի չլլան: Ինչ-
պէս պէտք է որ յանցաւորը
պատժուի, և յանցանքներն ան-
արգել ու անպատիժ մնալով չյա-
ճանան, նոյնպէս պէտք է որ զը-
պարտիչը ալ անպատիժ չմնան, և
զրպարտութեան արձակ անձաւ-
ցակ հրատարակուին ի միտս զը-
պարտելոց:

ԹՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ՓՈՒՆՉԻ

ՄԱՆՈՒԹԻՒՆ. 16 Յուլիս 1899: —
Լեւոնեան վարժարանի հարցախնու-
րիւնն ու պարգեւաբաշխութեան հան-
դիւնը: — Ամսոյ 5ին սկսած Լեւոնեան
վարժարանի հարցաքննութեանը. ներ-
կայ էին զպրոցի անօրէն Գիւր. Բլա-
Սէյնսթէյն ու քննչի պաշտօնով հրա-
ւիրուի պատուելի դատաւորները: Գն-
նութեանը թէպէտ և օր պայմանա-
ժամ ունէր, սակայն աղջկանց քննու-
թեան ալ վրայ դարձն անօրէնը սքն-
դեց որ երեք օրէն լինայ: Ներկայաց-
ուած դասերը բոլորն ալ կարեւոր
կարգէն էին. աշակերտներուն ճար-
տար ու իմաստալից պատասխաններն

քննիչը շատ գոհ մնացին: Երեքը չու-
րացուիլ դատաւորաց միամտաց ժա-
մանակի մէջ թափած ճիշդ ու աշ-
խատութեան: — Յաջորդ կերակի,
ժամ մէկուէսին, պարգեւաբաշխու-
թեան հանդէսի հրապարակութեամբ
էին շնորհակալ արտայայտուի երկու ար-
հիւն մէջ: Հանդէսը գեղեցիկ թաղեր-
գով մը սկսած. յետոյ շարունակուե-
ցան տղայոց իրերան ուսած իմաստա-
լից հատուածներ. հինգերորդ կարգի
պատկանող աշակերտներն մին թուրք
լեզուաւ խոստանար շարժումներով
աղջկան մը դիմը կատարեց, որով
հանդիսականք շափաղանց յուզուած
իրենց արտաքին յագեցնելու համար
անգամ մը եւս կրկնել տուին: Աշա-
կերտները գաղղիքէն երգ մը երգել
վերջ, Անառակ որդի ու Երանոս պի-
պար անուամբ սորուած գոցերին ը-
սին: Դպրոցին դատաւորը՝ ծընըրեան
և կոստիկեան ձիւնաթիւ՝ տղայոց իւ-
րաքանջութիւն շահած ճիշդը կարգա-
ւով տնօրէնը անոնց կարողութեան հա-
մաձայն գրքեր բաշխեց: Հետագործա-
շարժ ու մանկանց համար նախանձիկ
բան մը եթէ կար, այն ալ զպրոցի Ա.
կարգի պատկանող աշակերտներէն
Մանուէլ Համարտեան ծագողաբար պը-
սակով մեծարուիչն էր, այս յառաջա-
դէմ մանկան բոլոր դասերն ալ 10 ու
նշանակուած էին (նշանակուածը 5-10
հաշուելով), և ես որ քննութեան
ներկայ գտնուած եմ, անոր յաջորդի
ու ճարտար պատասխաններուն վրայ
զարմանալով՝ մտանքիս կընեմ ամեն
կարգէ վար ինչո՞ւ աշակերտներուն,
որոնք իրենց թանկագին վայրկեանն
ըմբ միայն խաղալիքներով ու դուրս-
ձուրթներով անցուցած են: Հանդէսը
տնօրինին արեւադարձեան համար ա-
տենաստութեանը բլաւով փափուե-
ցաւ: Հրապարակաւ շնորհակալութիւն
և քաջակերութիւն ամեն անոնց, ու-
րոնք Բէն Սէյնսթէյնի պէս միշտ Հայ
մանուկներուն ուսման ու դատարարա-
կութեան վրայ կը խորհն:

Յ. Ա. Պեմեկեան

ԳՍՏՍԻՐԻ. 19 Յուլիս 1899: —
Մեր նախորդ նամակով գրած է-
ինք տեղւոյս հայ վարժարանաց
ներկայ տարւան շրջանաւարտ ա-
շակերտաց վրայ: Սօքա աղջիկն բա-
րոյական շէնքերու բանաւոր և
խորհրդաւոր տունիկերն են, ոյք
ֆիզիկապէս և բարոյապէս աճե-
լու, ուսմանաւ, զարգանաւ, և
ընկերական միջավայրի մը մէջ
տեղ մը, դիւր մը, փոքրիկ ան-
կիւն մը գրաւելու, իրենց համար՝
հիւսիսը պատկանին վայելել տա-
լու արամադիւր վիճակ մ'ունին:
Ո՞ր պիտի հաստատեն իրենց կը-
ռանն, ո՞ր պիտի գտնեն իրենց
բաղձապէս ճարակաւ ինչպէս սո-
վորաբար կըսեն, այս վաղանցուկ
աշխարհս՝ հայի խնդրոյ համար,
անուստական համեստ պայման մը
ձեռք բերելու համար մեծ և լայ-
նարձակ ստաղիկ մ'է արգարեւ,
որ բացուած է ամեն մարդ արա-
րածի առջեւ, մրցելու՝ յառաջդի-
մելու՝ ընկերական կիճուտ պայ-
քարներու մէջէն յաղթական դուրս

եկնելու: Սակայն ո՞վ պիտի լինի
սոցա առաջնորդն, ո՞վ պիտի քա-
շալէրէ դիւրնը, և, ո՞վ կըսեմ,
ո՞վ գէթ բարոյապէս ստատը պի-
տի հանդիսանայ սոցա կըստ և
դողդաղ քայլերն յառաջ անդը
վարելու: Սոյն հարցերուն առջեւ
որոշ և սկզբից պատասխան մը
չեմ գտնել զժողովաբար: Բա-
րեւադարար պատկաւ չեն անձեր՝
որ սրտաբուրն մաղթանքներով
այսպիսիներու յառաջդիմութեան
յանկացող են, բայց արի՛ տես
որ չոր ու ցամաք մաղթանքներ,
ապարդիւն խօսքեր, անօգուտ
բանաբանութեանքն հոգ չեն տար,
գործ չեն տար անոր, որ կուգէ
թիկնելու ինչ ինչ իշխուաւ ու
ալեղարք ծնողաց, ի տրիտուր
այնքան երախտակաց, զոր վայելած
է մանկութեան օրերէ անտէ: Ին-
չպէս կը զգածուի և կը տրտմի
մարդ, երբ կը տեսնէ որ դպրու-
ցական երիտասարդներ անգործ
և անգրագ կը թափառին այլ
անգրագ վարժարանն՝ որ այլ և այլ
պարտաւորութիւններ գրաւ ար-
դիւններու ուսին վրայ, անվշտ
ի գործ ածելու կեանքի փորձու-
թիւններու մէջ, նշանակութիւն մը
չունենար, երբ իւր ծնոյն եկող
ընթացաւարտ աններ լքեալ և
յուսահատ կանխիկ իրենց բաղ-
դը, կարհամարհեն կեանքն ու
կեանքի վայելքներն, որ այնքան
քաղցր են հեզահեզի՝ խաղաղա-
սէր և բաւականաւոր անձերու
համար: Մեր սոյն հակիրճ սեռու-
թիւններ՝ միայն Գայեթիի համար
չլինելով, անիրաւ չեն, զի կը
տեսնեմք այսօր մաքուր բարոյա-
կանով օժտեալ, մտային կարողու-
թեամբ փոքր ի չափ զարգաց-
եալ, աղին գաղափարներով տո-
գործալ երիտասարդ մը, մարմի-
նը առողջ, միտքն առողջ, ինչ-
պէս կըսէ անգլիական տառնը,
բայց անգործ: Չգտնուի այնպի-
սի մէկը, որ արգահատելով պա-
ռաւոր գարծ մը վատահի իրեն
գիմող երիտասարդին: Մարդիկ
փոխուած են այժմ. մէկ ջրով կը
լուսն բոլոր իրենց գիմողներն,
իրաւ կամ անիրաւ, վարքի՛ բար-
քի վրայ անհաճոյ մեղադրանք-
ներ ընելով այժմու երիտասար-
դութեան նկատմամբ, յորմէ կը
ծագի անվշտահալութիւն, թէպէտ
և այդ մեղադրանքներն ընդհանր
մասամբ իրաւունք ունին, զի վրա-
տահալութեան անարժան վարուց և
բարոյ տէր երիտասարդներ ալ
պակաս չեն. արդիւնք՝ յոռի և
վատ դատաւարականութեան ջճան-
բանալով սոյն տիրաւորի պարա-
դայի վրայ, կրնո՞ւ թէ մարդիկ
ալ կան որ միայն իրենց ետը կը
խորհն, իրենց վաճառատան տա-
րեկան շահէն բաժին մը՝ մաս մը

չեն ուղեր տալ ուրիշին իրեն-
վարձ ո՞ւր է ծառայութեան խա-
նութեամբ արդէն զժողո՞ւ առե-
տուրի ցրտութեան, միայն իրեն-
ներուն վիճակի վրայ խորհող,
սեւը ներս՝ ճերմակը դուրս օրը
օրին ապրող մ'է: հետեւաբար
չունի ժամանակ իւր շարժը դար-
ձող անցքերու, իւր շարժը դար-
ձող անձերու վրայ ուշադրու-
թիւն դարձնելու: Վաճառականը
ոչ ոքի պէտք ունի, զի այդէն
ինքն ամեն ինչ է, վաճառական,
գրագիր, արկղափալ եւ այլն: Իւր
քով ունի մէկը՝ յաճախ դպրոցա-
կան, կամ որ նոյն է, դպրոցի
չլինաւարտ մը, որուն կը վճարէ
տարեկան չնչին, շատ չնչին դու-
մար մը, ի փոխարէն այն գանա-
ղան ծառայութեանց, զոր բնա-
կանաբար և հաւատարմաբար կը
մատուցանեն դպրոցի երես շատ
քիչ տեսնուցներ ալ: Սեղանաւոր
իւր հայրենիքը, իւր գործունե-
թիւնները ինքն անձամբ կար-
գադրելով, պէտք չտեսնել ընդու-
նելու իրեն ներկայացող ընթաց-
աւարտը, որ վկայականի ձեռքին,
տոմարականութեան և խմբագրա-
կան նիւթերու ըստ բաւականին
հմուտ, կը փափաքի համեստ ամ-
սակաւոր մը պաշտօն վարել իւր
քով: Մեր զժողովութեան է ան-
չաշտ, որ կը պակսին ի մեզ զօրեղ
գրամագիլով գործարարատեսեր,
սոցա ընդարձակ գործառնու-
թեանց երեսն իրենց գոհացու-
ցիչ հայն ճարեկն հարկաւոր
անձինք, և սոցա մօտ ընդունուե-
լու յոյս մը՝ անկախութեան մը
ունենալին մեր շրջանաւարտք ևս,
տարբեր ծառայութիւններով եր-
բնաւ երկրորդութեամբ կը լսենք
թէ՛ տոհմային զարգացման սիրա-
հար բարեկարգներ, իրենց պաշտ-
պանութեան ներքեւ առնելով քանի
մը շրջանաւարտներ և երազական
բարձրագոյն վարժարաններ յը-
լով, անոնց դպրոցական և այլ
բոլոր ծախքերը կը հոգային. այ-
սու ոչ միայն այդ ուսումնական
երիտասարդաց նախանձիկ և փա-
ռաւոր ապագայ մը կը պատրաս-
տեն, այլ և Աղջիկն ալ յաւերժա-
կան յիշատակաց արժանի բարեք
մը ըրած կըլլային, զի մասնաւոր-
ներու եղած շնորհն ընդհանուր
հանդիսանալու կերպարանք մը
կըստանար, օգտուելով շատերն՝
նոյա առած ուսումներէ և մաս-
նաւորական տաղանդէ: Զարգիւ
այդպիսի բարեբարներ ճրագնե-
քով ալ եթէ փնտռեմք, պիտի
չկարենամք գտնել: Եւ ինչո՞ւ
արդեօք բարեբարներ կարողներ
և ձեռնհասներ չե՞ն գտնուիլ, թէ՛
յօժարութիւն և կամք կը պակ-
սին: — Իրաց այս տարաբար-
գիմակի մէջ ի՞նչ ընէ շրջանա-

ւարտն, ո՞ւր գիմէ. ունի ծնողք
մը որ գրամական կարողութեան
զուրկ, չլինար իւր գաւկին բոցան-
քն իրականացնել, յըլով զինքն
բարձրագոյն վարժարաններ, և
մասնագէտ ընէ՛լ զայն՝ ընդունակ
եղած գիտութեան և արուեստի
մէջ: Այն ծնողք՝ որ անուստական
բարեկամը գիւրք մը գրուած են,
տարակոյտ չլայ որ կարող են հո-
գալ իրենց որդիները, ի՞նչ գոր-
ծով ալ ուղեն: Իրաց ի՞նչ ընէ
տեսնական տաղանդներու մէջ
հոգի մաշող արճեատարողին դա-
ւակն. ահա բուն խնդիրը. եթէ
ուժաւոր և յուսակոյտ հետե-
ւի իւր հօր արճեատի, արդէն այդ
արճեատ լիովին չդոհացներ իւր
հայրն: Կարծեմ՝ անցելոյն մէջ
կըստեմ, գործ կայ, գործող չկայ:
Հիմա ալ ընդհակառակն, գոր-
ծող կայ, գործ չկայ: Ըստ մեր
խոնարհ կարծեաց, շատ բարե-
նաւարակ և շատ բարեպաշտ
գործ մը կատարած կը լինի վար-
ժարանաց Պատ. Հոգաբարձու-
թիւնը, եթէ պարզապէս հաց
հայրթալով քանի մը բանուկ
արճեատներու ուսուցումն ալ դը-
նեն իրենց վարժարանաց ծրագրի
մէջ, գտնէ աղքատիկ դասակար-
գին համար, այսու՝ կարծեմք՝
մեծ և գնահատելի ծառայութիւն
մը ըրած կը լինի ըստանալ. հե-
տեւաբար շատ մը դպրոցականներ
պայանական գեղեկներ երազելու
վտանգէն դեմ մնալով, կանու-
խեն կը սկսին համարիլ արճեատ-
ներու, և ստորութիւն չտեսել
արճեատագործական զբաղումնե-
րն, զիտանով որ ուսեալ կոչկա-
կար մը, մասք զարգացեալ կա-
նադար մը և ճաշակի նրբու-
թիւններու գիտակ ճարտարագործ
մը շատ աւելի դրամ կը շահի քան
անուս և ողջաւ արճեատագործն:
Այսպէս այժմու տիրող վճատու-
թիւնն և տիրութիւն կը փոխուի
ուրախութեան և խնդութեան, և
շրջանաւարտ դպրոցականներ փո-
խանակ անիծելու իրենց միջա-
վայրն, յորում ծնած են և մեծ-
ցած, կորնեն անձն վարժարանն,
յորմէ գուրու եղած են և որուն
շնորհիւ պիտի պատրաստեն իրենց
ապագայն:

Յակոբ Յ. Մարտեան

ԱՂԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐՆԵՐ

Ռուսմանիայ Պոլսու լուսն քա-
ղաքէ Յուլիս 21 թուով գրուած
է մեզ թէ՛ քաջանայական կար-
գէ լուծեալ Ալթինաս տակաւին
կը շարունակէ ֆանիկանքները քա-
հանայական զբաղմունքով: « Ինձ
Ալթինաս կըսեն, ո՞վ կարող է
բան մ'ընել » կը գտնէ կը յիշու-
րէս »: Այս, Կ. Պոլսոյ նրծնական

Ժողովոյ որոշմամբ և Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր հրամանաւ կարգալոյժ եղած է Աթմաստ, սակայն Ռուսմանիոյ մէջ ո՞վ է հասկցողը, քանի որ քահանայական զգեստով ու գլխարկով, և մանաւանդ ասան ի ձեռին կը քալէ. կը տեսնեն որ՝ քահանայական զգեստով երկու ձեռքը՝ կը մտնէ գինեւորուն կը տանի ժողովրդին։ Իոնէ քահանայական զգեստն առնուած ըլլար, ա՛յն ատեն յայտնի չէր ըլլար քահանայ ինեւոր, և այսչափ ծաղր չէինք ըլլար, կըսէ նամակագիրը։

— Երկու օրիորդ ուսուցիչք՝ Զապէլ Երաման և Յուլիանէ Սարգիսեան՝ Արեւելք լրագրի միջոցաւ ուսուցչական դասուն առաջարկած են մասնակցել Իզմիրի Մամուրեան էֆէնտի յիսնամեայ Յոգեւանի հանգիսին, որուն յայտարարութիւնը հրատարակեցինք երկու շաբաթ առաջ՝ յատուկ յօդուածով մը մասնակցութեան յորդոր ու հրաւեր ուղղելով ամէն կարգի ու աստիճանի, մանաւանդ բարձրագոյն դասու եկեղեցականաց ու աշխարհականաց, և բաղձանքներ յայտնեցինք՝ այդ կարեւորագոյն հանգիսն ըստ ամենայնի փառաւորելու համար։ Այս առթիւ դարձեալ կը գոչեմք թէ՛ շատ պիտի շառագունիմք, եթէ անտարբերութիւն տեսնուի և յօժարաւոր չմասնակցութեան ու առատաձեռնութեանց լուրեր հրատարակելու քաղաքաւորութիւնը չունենանք։ Առ այժմ երկու ուսուցիչ օրիորդաց յորդորանաց ձայնը կը լսեմք . . . :

— Վանայ այցելու Հովութի օգնական Տ. Վահրիճ վարդապետ՝ վանեցւոյ կարօտութեանց ու կըրօնական վիճակին վրայ ընդարձակ տեղեկագիր մը Պատրիարքարան զրկեր, և նպատից յանձնաժողովը տեսնելով զայն՝ Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր յանձնել է պատասխանել։

— Կտակաց յանձնաժողովը կը արունակէ խորհրդակցութիւնները։ Անձանձիր յարատեւութիւն ու յաջողութիւն կը մտադրեմք, վասն զի գիտեմք թէ շատ դժուարին և աշխատութեանց ու զոհողութեանց կարօտ է՝ հինաւուրց կտակաց գոյութիւնն ու ժառանգորդներն հաստատելու գործը։

— Ի Փարիզ բնակեալ Էդնաեան եղբարք՝ Պատրիարքարանէ 6 ուրբ ուղեր են, Փարիզի մէջ իրենց ծախիւք արհեստ ուսուցանելու տալու համար։

— Պատրիարքարանի նպատից Յանձնաժողովն սրջեր է՝ որբանոցներ ելնող չափահաս որբերը մայրաքաղաքի մէջ ծանօթ արհեստաւորաց քով հաստատելու միջոցներ ձեռք առնուլ։

— Ամեն Ս. Պատրիարք Հօր կարգադրութեամբ՝ որբանոց մը պիտի բացուի Հաճնոյ մէջ, ուր որբեր անխնամ լքուած են եղեր։

— Պալլադի գերեզմանատունը պատասպարելու յարգարելու համար կազմեալ յանձնաժողովն՝ սկսեր է աշխատիլ։ Կը մտադրեմք որ յաջողի։ Կը փափաքեմք որ այդ գերեզմանատունը պատասպարելու բաղձանք յայտնողները ներթափէս աջակցին յանձնաժողովին, և ուրիշներն ալ յորդորեն յաջակցութիւն։

— Պատրիարքարանէ կրօնական գիրքեր կը զրկուին Արապիկի բողոքական որբանոցին համար, ուր պատասպարեալ հայ որբոց կրօնական ուսուցչութիւնը՝ առաջնորդ Տ. Մուշեղ վարդապետի յանձնաժողովէ հեղեր։

— Թրթարի թաղական նորակազմ խորհուրդն սրոյնք է՝ երկեցւոյ մէջ պատկազ չըլարելութիւնը բացատրեցուցել, և անոնց տեղ ամսական կտուտներ նուէր հաստատել։

— Կրօնական ժողովն՝ երեք շաբաթի շաբաթական նիստը չըլլաւ անդամոց մեծ մասին բացակայութեան պատճառաւ։

— Իզմիրի գաւառական ժողովը անցեալ շաբթու նիստ ընելով՝ գիւանին ընտրութիւնը կատարել է։ Գուէից բացարձակ առաւելութեամբ ընտրուել են Լօղօֆէթ էֆէնտի Պալեօղեան՝ Ա. ատենապետ, Մէրիքէր էֆէնտի Մէրիքեան՝ Բ. ատենապետ, Մեսրոպ էֆէնտի Սիմոնեան՝ Ա. ատենապետ, Աւետիս էֆէնտի Բեօլեան՝ Բ. ատենապետ։ Պալեօղեան էֆէնտի՝ այս չորրորդ անգամ է որ կը վերընտրուի։ Սոյն նստին մէջ Վէմեան՝ Թումանեան ու Մսերեան էֆէնտիներէ մասնախումբ մը կազմուել է՝ ելմտական վիճակը քննելու և տեղեկագրելու համար։

— Իւնիօն անուն ապահովագրական ընկերութեան տնօրէն Սիմոն էֆէնտի Գայսէրեան՝ 300 Ֆրանք յանձնել է Պատրիարքարանի, ի նպատակ դաւառացի կարօտեցոյ։

— Գումդափուի մայր եկեղեցւոյ քահանաներէն Արթ. Տ. Արսէն՝ որ Հիւանդանոցի ի նպատակ հանգանակութեան ձեռնարկած է, առ այժմ 1600 զրչ յանձնել է Հոգաբարձութեան, և խոստացել է շարունակել հանգանակութիւնը։

— Իզմիրի հանրաժանօթ ազգայիններէն Ստեփան էֆէնտի Սպարթեան՝ այս անգամ դարձեալ 30 լիրա նուիրել է տեղւոյն օսմանեան հիւանդանոցի համար։

— Հայ-Հռոմէականաց նորընտիր Պատրիարք Էմմանուէլեան Պօղոս Սրբազանի կաթողիկոսական ձեռնադրութեան արարողութիւնը՝ անցեալ կիրակէ կատարուեցաւ Բերայի Ս. Յովհան Ոսկերեան եկեղեցւոյ մէջ, ի ներկայութեան 11 եպիսկոպոսաց, Պապական նուիրակ Մ. Պօնէթիի, գեապանաց ուսանող ներկայացուցչաց և երկուսեւ ժողովրդեան։ Այս առթիւ բարեմայրութիւններ են զան Օդոստ. Սուլթանի համար։

— Ս. Հայրապետը եկեղեցական գիրքեր զրկել է՝ գաւառացի կարօտ եկեղեցեաց համար։

— Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրն անցեալ կիրակէ Իւսկիւտարի Ս. Կարապետ եկեղեցւոյ մէջ հանգիստաւոր Պատարագ մատուց, քարոզ խօսեցաւ, և շաբաթ երեկոյ ու կիրակէ Սուրբնեան էֆէնտիէ հիւրընկալեցաւ արժանաւայել մեծարանօք։

— Ակնայ ու Ամասիոյ առաջնորդական նորընտիր տեղապահք՝ առաջիկայ երկուշաբթի իրենց պաշտօնավայրերը կ'ուղեւորին։

— Իւսկիւտարի Ս. Խաչ եկեղեցւոյ քարոզիչ Գեր. Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Ալեքսիսեան՝

տակաւն անկողնոյ կը ծառայէ, և ըստ հրահանգի բժշկաց՝ տեսակցութիւնէ արդիւնած է։ Յիշեալ լիազոր խորհուրդը հանգանակութեան առմամբ լացած է՝ հիւանդ Սրբազանին արտաքոյ կարգի ծախուց նպատակաւ համար։ Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը անցեալ կիրակէ պիտի այցելէր, բայց յատկապէս դրոսէր ծանուցուել է բժշկաց հրահանգին, և Նորին բարձր Սրբազանութիւնն ատկուել է զանց առնուլ այցելութիւնը։

— Բիւլանդիոն լրագրին՝ երէկ և երբեք այդ գաղաքման դատապարտեցաւ լրագրական վերատեսչութեան հրամանաւ։

— Ամեն Ս. Պատրիարք Հայրը՝ չորեքշաբթի Խառն ժողովին հանդիմաց դատական ու կրօնական գործոց նախարարին մէկ պաշտօնագիրն, որով ըստ կայսերական հրամանի՝ ծանուցուած է թէ՛ Սոյ կաթողիկոսական ընտրութիւնը պէտք է կատարել ըստ առաջնոյն (1888ի եղանակաւ, որով ընտրեցաւ Միկրիշ կաթողիկոս) կառավարութեան վտտահիլի եպիսկոպոսներէ, Բ. Դրան և Պատրիարքարանի կողմանէ ընտրեալ մէկ մէկ պաշտօնէից վերալացութեամբ ժողովն շատ զոհեղաւ, և վերալացութեան համար ընտրեց Երուսաղիմայ առաջնակարգ միաբաններէն Խապայեան Գեր. Տ. Սահակ Ս. Եպիսկոպոսը։

— Շապին-Գարահիսարի առաջնորդական տեղապահ Գեր. Տ. Սիմեոն Մ. վարդապետ՝ պաշտօնավայրը վերագարձել է Սըլաման, ուր գացած էր Գեր. Առաջնորդին և կուսակալին հետ տեսակցելու համար։

— Մշոյ Ս. Կարապետ վանուց փոխվանհայր Տ. Թադէոս վարդապետ վախճանել է։

— Մոսկուայի նշանաւոր ազգայիններէն Ժամհարեան եղբարք, որ բազմամանօթ են բարեբարութեամբ, իրենց վաճառատան ու դրամատան հաստատութեան 25 ամեայ յոբելեանը կը կատարեն ռաջիկայ ամսոյ 2ին։

— Նարեկի մէկ վերնագրի աշխարհաբար թարգմանութեան կը վերաբերի հետեւեալն, և ըստ մեզ բոլորովին ճիշդ ու բացայայտ է։

« Զեր պատուական թերթի անցեալ Մայիս ամսոյ 22ի 2843 թուոյն մէջ կարգացի Կլիպուլի եկեղեցւոյ Տ. Խորէն քահանայի մի նամակն յորս Գառիմ էֆէնտի կողմանէ Նարեկէն եղած թարգմանութեան մը մասին խօսելով նոյն աղօթագրքի մէջ մի գլուխոյ վերեւ գտնուած խորագրին թարգմանութիւնը դրած էր Գառիմ էֆէնտի թարգմանածին հետ։

Ահաւասիկ խորագրին օրինակը. « Նոյն հսկողին (Աթոռն Գրիգորի) աղբալաց մաղթանքներուն ու ողբախառն հեծեծանքներուն նոր յաւելուածքն։ Սրտի խորերէն Աստուծոյ հետ խօսակցութիւն։ »

Ահաւասիկ Գառիմ էֆէնտի թարգմանութիւնը.

« Նոյն հսկող (Տիրոջ կը վերընծայեմ) աղբալաց մաղթանքներուն ու ողբախառն հեծեծանքներուն նոր յաւելուած նշանն աղաչանք աղօթքով գրուցուած։ Սրտի խորերէն Աստուծոյ հետ խօսեցոյ։ »

Ահաւասիկ Տ. Խորէն քահանային թարգմանութիւնը. « Նոյն հսկող (Տիրոջ կը վերընծայեմ) աղբալաց մաղթանքներուն նոր յաւելուած նշանն աղաչանք աղօթքով գրուցուած։ Սրտի խորերէն Աստուծոյ հետ խօսեցոյ։ »

Առանց քննադատելու այդ երկու թարգմանութիւններն հարկ կը համարուիմ ես ալ նոյն խորագրով պարզելով թարգմանելու և ահաւասիկ։

« Նոյն հսկողն՝ Գրիգոր վերստին յաւելու կրկին հեծեծութեան առ նոյն աղբալաց բանի մաղթանաց (ևւ) ի խորոց սրտի խօսք ընդ Աստուծոյ։ »

« Նոյն հսկողն՝ Գրիգոր Նարեկացի՝ նոր հեծեծութեան աղբալաց վերստին նոյն (նախորդ) աղբալաց մաղթանքներուն վրայ՝ սրտի խորերէն Աստուծոյ հետ կը խօսի։ »

Այդ խորագրով՝ Գրիգոր Նարեկացւոյն չէ՛, այլ անորն որ նոյն աղօթքագիրքը առաջին անգամ ձեռք առած է գլուխ առ գլուխ կարգի մը գնելու համար։

Այս է ահա իմ թարգմանութիւնս, տեսութիւնս ու կարծիքս այդ խորագրին վրայ՝ զորս կը ներկայացնեմ Գառիմ էֆէնտի, Տ. Խորէն քահանայի և բոլոր զբարարագիրաց ուշադրութեան։

Եփրեմ Փափագեան

27 Յուլիս 1899

Իւսկիւտար

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Բ. Դուռն՝ չըլարեալականաւ ծանուցել է օտար երկրաց Օսմանեան դեսպանաց թէ՛ Պուրդարիոյ նախարարապետ Պ. Կրէզօֆ հաստատապէս խոստացած է ամէն միջոց ձեռք առնուլ Թուրքիոյ ու Պուրդարիոյ սահմանաց վրայ Պուրդար ասպատակաց շարժումները արդիւնելու համար։

— Զինուորական նպատակաւ զարին՝ 2000 զորույ՛ն աւելի նուիրողներու համար պատրաստեալ շքադրամոց բաշխումն սկսաւ այս շաբթու։

— Փարիզի Օսմանեան դեսպան Միւնիք պէյ և երկրորդ քարտուղար Արիֆի պէյ՝ չորեքշաբթի մայրաքաղաքս եկան։

— Օդոստ. Սուլթանն հրամայած է մէկ միլիոն ոսկի փոխ առնուլ օսմանեան դրամատունէն, մաքսային պարտաթղթոց փոփոխութեամբ։

— Օտար տէրութեանց ուսանող հետ առեւտրական դաշնագրութեանց վերաբերեալ բանակցութիւնը՝ որ ինչ ինչ անհամաձայնութեանց պատճառաւ ընդհատեալ էր բաղում ժամանակէ ի վեր, այս օրերս վերսկսած է յատուկ յանձնաժողովով մը միջոցաւ Գերմանիոյ հետ արդէն հաստատեալ է առեւտրական դաշնակցութիւն մը՝ 1890ին, 21 տարի պայմանաւ ժամով։

— Հեռագրութեան ու թղթաւորութեան արկղակալի օգնական Նազիմ էֆէնտի բանտարկուել է՝ 630 լիրա իւրացուցած ըլլալուն համար։ Գանի մը տարի համարաւորութեան ժամանակ յաջողել է յերեւան չհանել այս անհաւատարմութեան գործը, սակայն վերջին անգամ իւր հիւանդութեան ժամանակ կատարուելով համարաւորութեան գործողութիւնը, յերեւան ելել է խարդախութիւնը, և վերատեսչութեան կողմանէ տուիկանութեան հանդիմանելու է։

— Բուսէլի երկաթուղեաց բաժնեթղթոց վերջին վիճակահանութեան առաջին պարզեւն՝ 600000 Ֆրանք Խաչիկ անուն անձ մը շահել է, որ Կ. Պոլիս Մահմուտ փաշայի գլուխը Երարմ խանի մէջ կը դառնուի եղեր։

— Վանայ մէջ յանձնաժողով մը կազմուել է՝ մահմուտական գաղթականները Վանայ նահանգի յարմար տեղերը բնակեցունելու համար։

— Եղիպտոսի ներքին գործոց նախարարի խորհրդական Ահմէտ Էմին փաշա՝ անցեալները Աղեքսանդրիայէ Մէսսաթրի շոգենաւով Մարսիլիա ելելու ատեն՝ շոգենաւուն մէջ մեռած, և ցամաքը շատ հեռու դառնուելու համար՝ դիակը ծովը նետուած էր։ Արդ՝ հանգուցելուն ընտանիքը 3000 լիրա խոստացել է՝ մարմինը կրող դաւաղը գտնուլ ու ծովէն հանելով Աղեքսանդրիա բերել յաջողողին։

— Պարսկաստանէ Վանայ Կապար ու Եֆմիլեան գաւառականները ներածեալ արմուրքէ մաքս չպիտի առնուի, մինչև որ նոյն գաւառակաց մէջ արմուրք առատանան։

— Երզնկայի հիւսիսակողմն Վասիլեոյի ձորէն ահագին հեղեղ մը գոյտնալով՝ բազում քնաս պատճառել է երկրագործաց ու շէնքերու։

— Հէլլեն բարեբարներէն հրաշալիաւոր Պ. Ալէքսի յուզարկաւորութեան հանդէսը կատարուեցաւ անցեալ հինգշաբթի՝ Աղեքսանդրիոյ մէջ, ի ներկայութեան հելլեն հիւպատոսին և բազմաթիւ երեւելեաց։ Հիւպատոսը պակներ դրել է դադարին վրայ՝ հելլեն կառավարութեան, ազգային ժողովոյ և դահաժառանգ իշխանին կողմանէ։ Նոյն օրը, հելլենք փակել են իրենց խանութներն ու վաճառատներն՝ ի նշան սգոյ և ի պատիւ յիշատակի։

— Անցեալ ուրբաթ Իզմիրի մէջ վախճանեալ նամաքիս անուն հելլէնք՝ իւր բոլոր գոյքն ու կայքը, տեղւոյն Յունաց կրթական ու բարեպաշտական հաստատութեանց համար կտակած է եղեր։

— Գաթաժամուրի մէջ անցեալ կիրակէ կէս ժամու չափ կարկը տախառն անձրև տեղացեր, պարտէպներն ու արտերը քնասուել։ Նորայէն տուն մը փլեր և երկամսեայ մանկիկ մը ջրահեղձ եղեր է։

— Մանաթլըի մէջ մօտերս բուռն փոթորիկներ պատահելով՝ բազմաթիւ մարդիկ ու անասունք անչնացեր կամ քնասուել են։ Եթով տարեկան պատանի մը ձիով երթալու ատեն կայծակէ զարնուել ինկեր են։ Նպարավաճառի մը խանութին մէջ հրդեհ ծագել է երեքտարական հասանքէ։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա՞վ արմտեաց շոտմարանն երթալու ատեն, շոտմարանին մէջ կայծէ մը հրդեհ ծագելով՝ այրեր են շոտմարանը, բնակարանը, 14 տարեկան զաւակը, էջ մը և գոմէջ մը։

— Զափրանպուլ գաւառակի թանաքը գիւղի մէջ Մէհմէտ անուն մէկը գիւղէր ատեն չըրա

